

Ajateenijate tervisest

Kaitseväeteenistuskohuslustekkelised tervisepuudujäägid kui ressurss

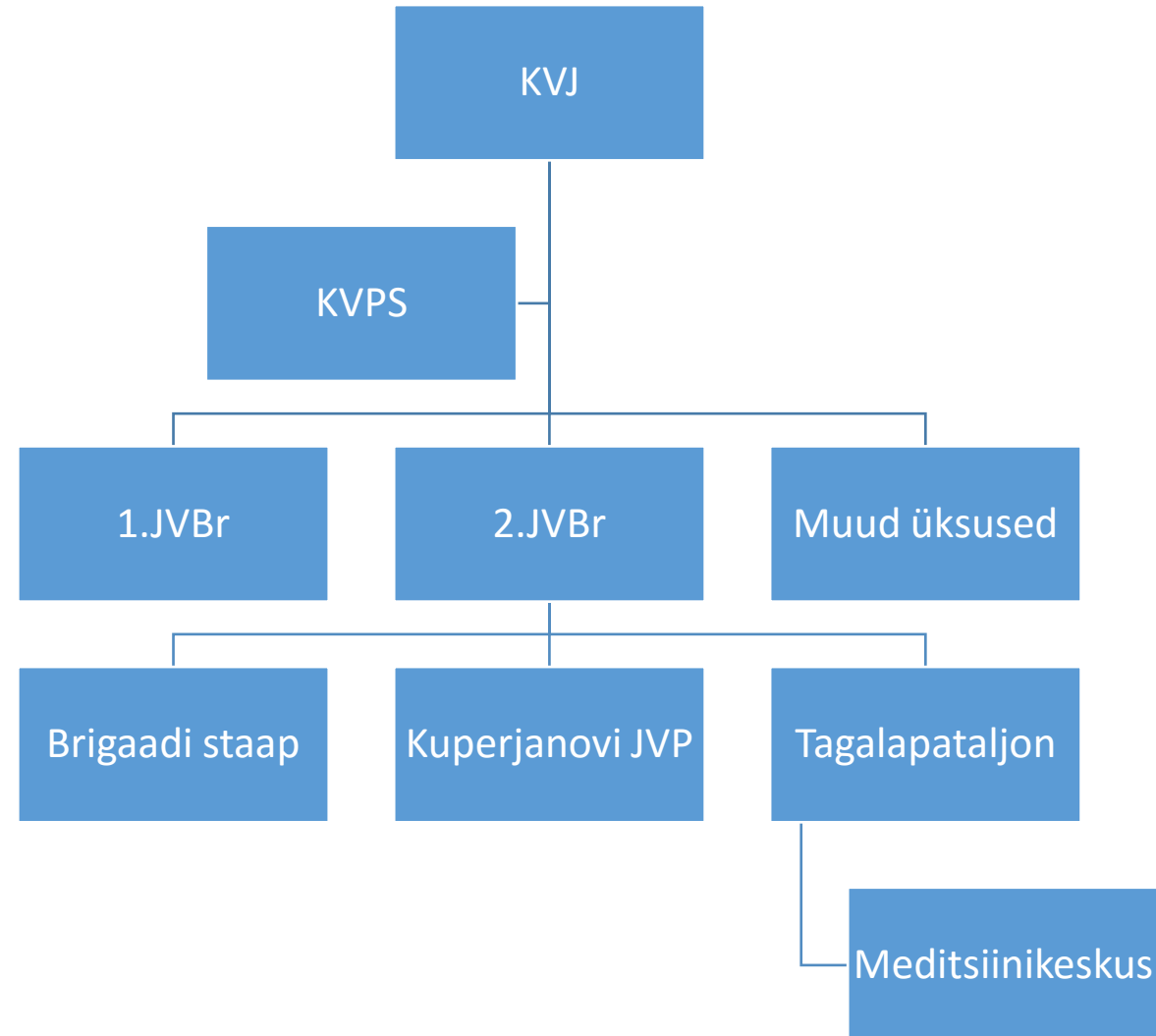
Hanno Mölder, MD

Major

2. jalaväebrigaadi tagalapataljoni meditsiinikeskuse ülem

Milline on struktuur?

Milline on seis?

- Iga väljaõppetsükliga alustab väljaõpet 2. JVBr-s üle 800 ajateenija.
- Põhiline tootev üksus – Kuperjanovi JVP
- Ajateenistuse kestus 8-11 kuud (väljaõppe periood juuli kuni mai lõpp)
- Lisaks u. 30 in. grupp jaanuar kuni dets. algus (talvine kutse)

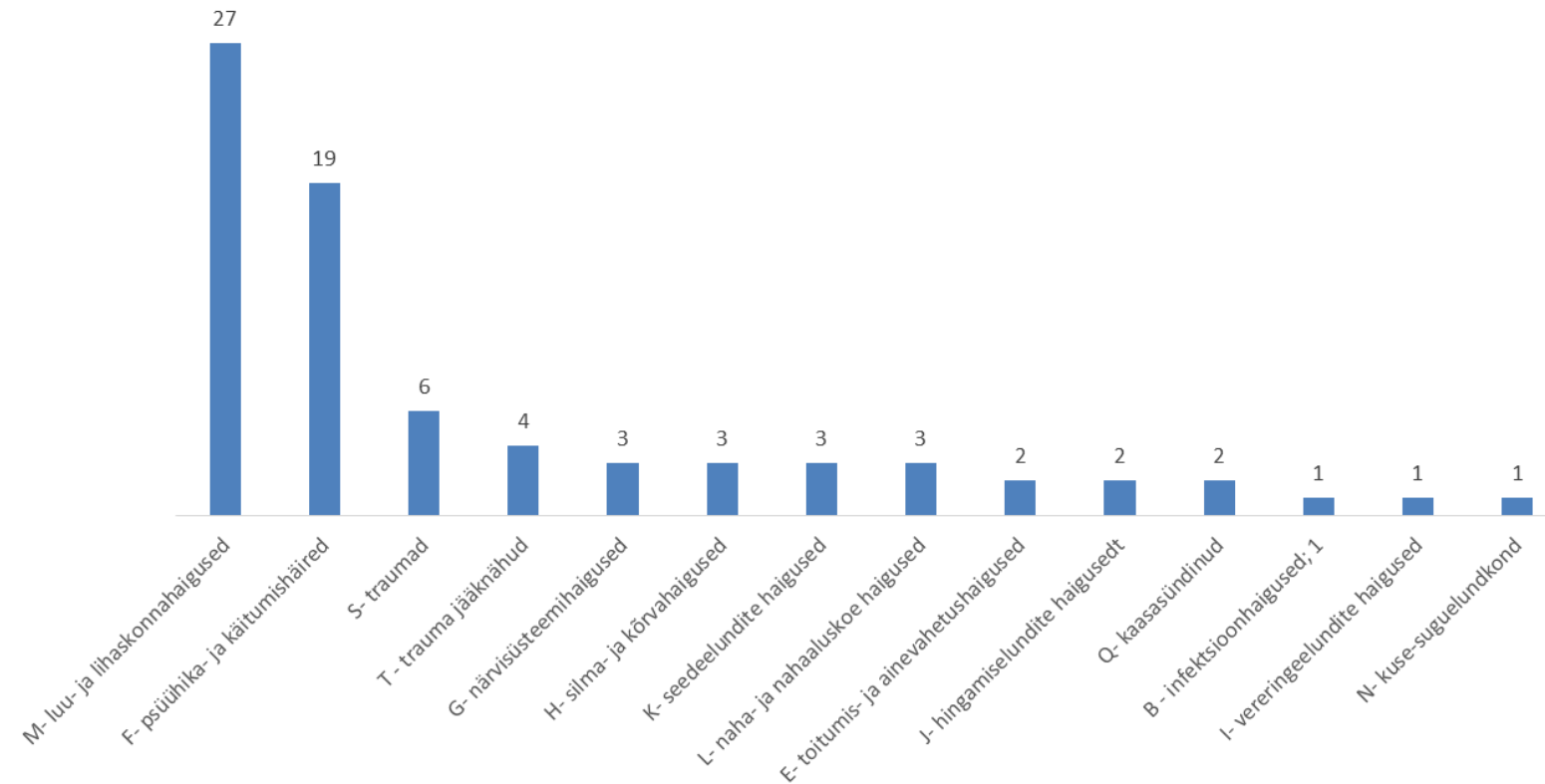
Kui palju kukub tervislikel põhjustel välja?

- KAK saadab 2JVBr ajateenijatest reservi tervislikel põhjustel 10-14%
- Eesti sisese võrdlusena on see number üks väiksemaid
- Väljalangemine on aastate lõikes üldiselt stabiilne
- Statistiliselt olulisi muutusi ei näe
- Väljalangemise näitajad on toodud väljaõppetsükli, mitte kalendriaasta põhiselt

Millised on väljalangejate diagnooside grupid 2011/2012? (juhtumite absoluutarvud, 10% 727-st ajateenijast)

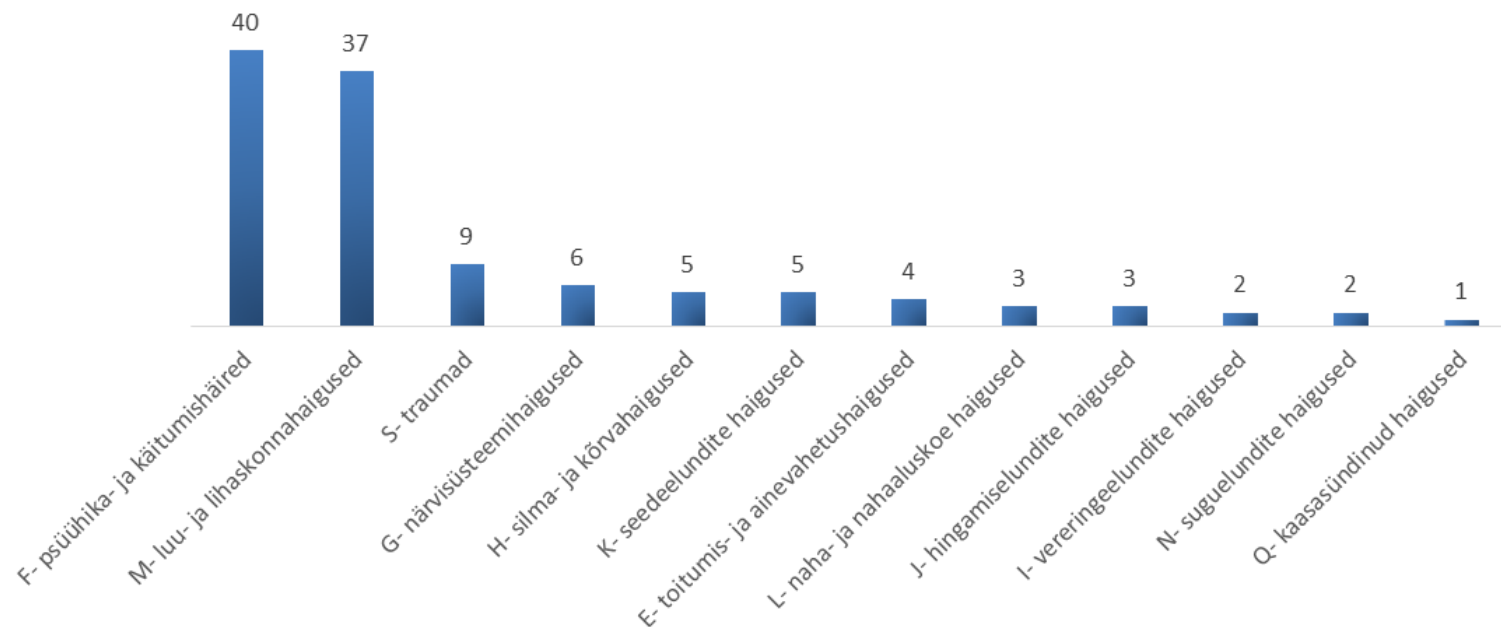
2011/2012 väljalangemine tervislikel põhjustel (kokku 77):

Millised on väljalangejate diagnooside grupid 2014/2015? (juhtumite absoluutarvud, 14% 847-st ajateenijast)

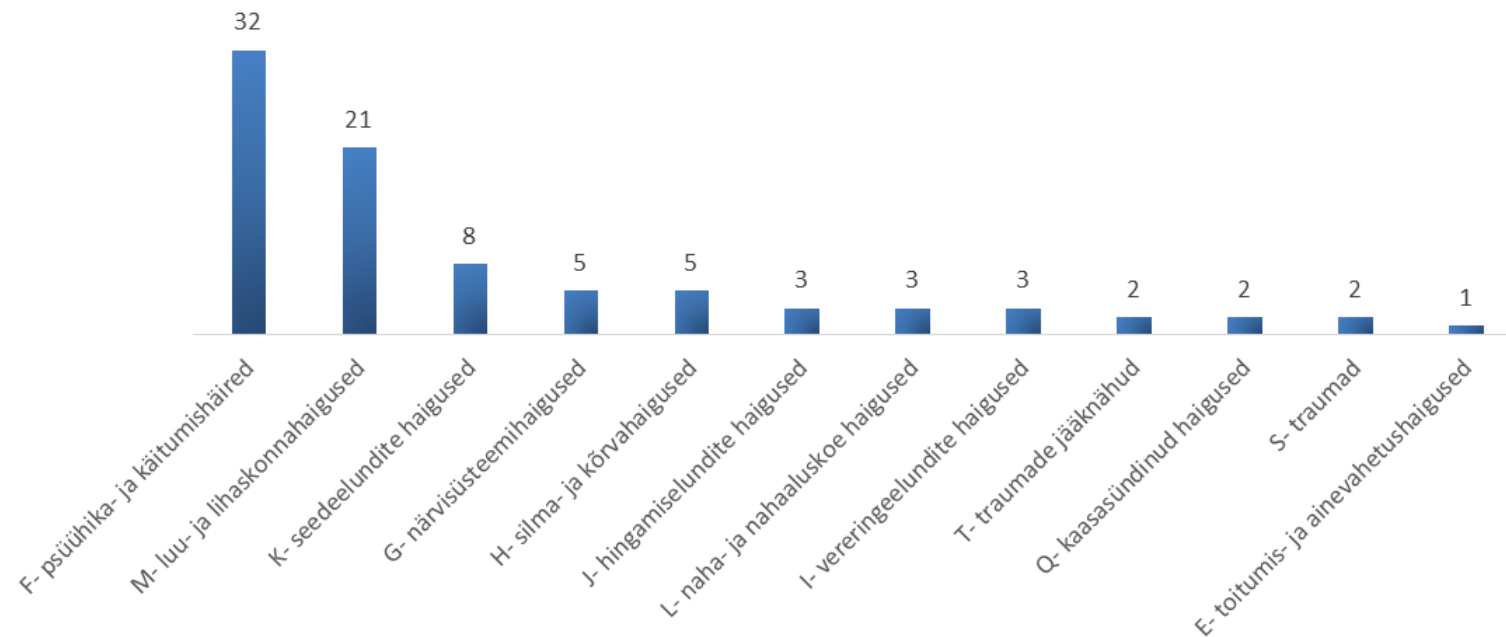
2014/15 väljaõppetsüklist tervislikel põhjustel
väljalangenud diagnoosigruppide kaupa (kokku 117):

Millised on väljalangejate diagnooside grupid 2015/2016? (juhtumite absoluutarvud, 10% 860-st ajateenijast hetkel)

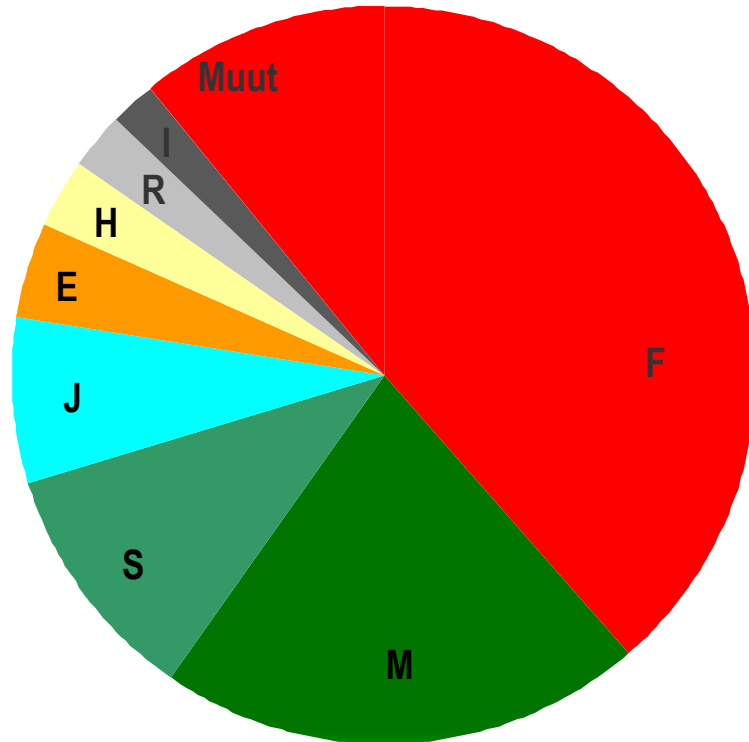
2015/16 väljaõppetsüklist tervislikel põhjustel
väljalangenud diagnoosigruppide kaupa (kokku 87):

2010.a Soome KV väljalangevuse põhjused

(Harri Pihlajamäki, PhD, MD)

■ F ■ M ■ S ■ J ■ E ■ H ■ R ■ I ■ Muut

1. F = Mental and behavioural disorders 38,6 % (N=732)
2. M = Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue 21,2 % (N=402)
3. S = Injuries 10,5 % (N=200)
4. J = Diseases of the respiratory system 7,3 % (N=139)
5. E = Endocrine, nutritional and metabolic diseases 4,1 % (N=77)
6. H = Diseases of the eye and adnexa 3,0% (N= 57)
7. R = Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified 2,5 % (N=48)
8. I = Diseases of the circulatory system 2,1 % (N=40)
9. OTHER = Various other diagnoses 10,7 % (N=203)

International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems 10th Revision (ICD-10) - WHO

Müüdid

- Ajateenijad on aasta aastalt järjest nõrgemad, kes kaitseväes vajaliku koormusega toime ei tule (nn. arvutipõlvkond)
- Noored muutuvad järjest haigemaks
- Kõik, kes ajateenistusse satuvad, on 11 kuud terved mehed
- Hästi tulevad toime vaid hea füüsilise ettevalmistusega noormehed

Tegelikkus 1

- 2015 juulis kukkus
 - 1. ÜFT-s läbi 36% meestest
 - 2. ÜFT-s SBK lõpus ainult 6%
 - Ehk siis füüsis on väga kiiresti treenitav, erinevalt vaimust
- Aastate lõikes on väljalangemine ja diagnooside suhtarvud väga sarnased
- Ajateenijad on läbilõige ühiskonnast – enamus juhud (vaatamata KRA sõelale) väljalangenutest on tsiviilist „kaasa tulnud“ haigused
- Murduvad ka sportlased – hea füüsiline ettevalmistus võib soodustada, aga ei taga head toimetulekut ajateenistuses
- Pigem on küsimus ühiskonnas laiemalt toimuvates protsessides
- Psüühiliste protsesside alahindamine meeskonnatöö, motiveerimise võtmes

Tegelikkus 2

- Teatavasti kontaktisel (ise saabunud) patsiendil on väidetav pöördumise põhjus ja tegelik pöördumise põhjus, mis võivad isegi kokku langeda. Sellest tulenevalt jagunevad juhtumid:
 - a) On TEADA, et väidetav pöördumise põhjus ja tegelik põhjus LANGEVAD kokku (kõige lihtsamini käsitletavad)
 - b) On TEADA, et väidetav pöördumise põhjus ja tegelik põhjus EI LANGE kokku (kõige ebameeldivamad juhtumid)
 - c) On ARVAMUS, et väidetav pöördumise põhjus ja tegelik põhjus langevad kokku (kõige raskemini käsitletavad)
- Isegi lõpuks, kui KAK on oma otsuse teinud, võib juhtum jääda mistahes kategooriasse
- b ja c juhtumitele kulub põhiline aeg ja energia kõigil tugiteenuste osutajatel

Tähelepanekuid, lahendusi 1

- Sageli näeb probleeme just varasemas elus toimunud negatiivsete elusündmuste taustal
- Vabatahtlikud tulijad ei kujuta ette mis neid ajateenistuses tegelikult ootab – tullakse proovima vanade haigustega, siis selgub, et ei tule toime
- Eriti oluline on motivatsioon enne ajateenistust
- Üksuse ülemate personaalsem lähenemine/juhtimine, ühes vastutusega meeskonna toimimise eest
- Asendusteenistusse suunamise vajalikkus ajateenistuse jooksul ka tervislikel põhjustel
- Esineb nn. moediagnoose, aga mitte massiliselt (näiteks aastatetagune sagedam enurees on asendunud migreeniga, gastriidiga)

Tähelepanekuid, lahendusi 2

- Praeguse mudeli (kohustuslik reservarmee) võimalikult efektiivne rakendamine nõuab:
 - Väga head meditsiinilis/psühholoogilist meeskonda + muid tugiteenuseid (sotsiaaltöötaja, kaplan jne)
 - Väga head koostööd sõduri riviliste ülematega koos ülemate koolitusega
 - Ajateenijate funktsioonipõhine (asendusteenistus sealhulgas) rakendamine (nagu missioonidel vigastatud veteranidel praegu)
 - Tsiviilarstide, psühholoogide massiline koolitamine KV-suunal, erisustega arvestama – tsiviilmaailm ja KV spetsialistid räägiks ühte ja sama keelt
 - VV määruse nr. 45 rakendamise paindlikumaks muutmist (iga F diagnoos pole automaatselt kõlbmatu)
- Vabatahtliku (professionaalsete üksuste põhise) mudeli korral saaks tugiteenused KV-siseselt väga õhukeseks lihvida, aga sellisel puhul langeb kordades saadav inimressurss KV-le
- Suurt osa tervisepuudulikkusega (nii F kui M kategooria, ka muud) ajateenijaid saaks edukalt ühiskonna heaks rakendada, iseasi, kas ühiskond on selleks valmis?

TÄNAN!

- KÜSIMUSED?

